

manifiesto

SOBRE O PROCESO DE CRIACIÓN DO MECANISMOS PARA A PREVENCIÓN DA TORTURA (MNPT) NO ESTADO ESPAÑOL

A *Coordinadora para a Prevención da Tortura*, composta por 45 asociacións do Estado español dedicadas à promoción e defensa dos Dereitos Humanos, naceu en 2004 para lutar pola prevención da tortura e os maus tratos.

A *Coordinadora* forma parte da sociedade civil e nela traballa, facendo-se portavoz das súas denuncias e propostas no relativo à cuestión da tortura.

Porque a Tortura subsiste no Estado español, como provan os relatórios anuais da propia *Coordinadora* e outras ONGs, os documentos dos diferentes relatores da ONU, do *Comité para a Prevención da Tortura* (CPT) ou do *Comité Contra a Tortura* (CAT), así como as condenas de Tribunais españois e do Tribunal Europeo de DD.HH.

Como a prevención e erradicación da tortura é responsabilidade do Estado, esixímoslle que actue responsavelmente, cumprindo así con o mandato constitucional e con os Tratados internacionais subscritos e ratificados polo propio Estado, especialmente a Convención contra a Tortura e o Protocolo Facultativo (PF).

Respeito a este último, queremos lembrar que o 22 de Xullo rematou a prórroga que o Estado español solicitara à ONU para a posta en marcha do Mecanismo Nacional para a Prevención da Tortura (MNPT) que debe aplicaá-lo. Apesar diso, non só non se desenvolveu a lexislación correspondente, senón que o único que se sabe despois da comparecencia da Vicepresidenta do Goberno, Mª T^a Fernández de la Vega, perante a Comisión Constitucional do Parlamento o pasado 16 de Xuño é que está previsto que

"ese mecanismos que nos comprometemos a pór en marcha se integre na institución do Defensor del Pueblo, xa que esta institución ten legalmente atribuídas as funcións que prevé para este novo mecanismo nacional o Protocolo Facultativo à Convención contra a Tortura. Adianto-lles que o mecanismo contará con un consello asesor en que estará representada a sociedade civil".

Unha decisión que se toma en contra dos criterios expresados por varios representantes da sociedade civil, entre eles a nosa *Coordinadora*. Estes representantes esixen que o MNPT sexa un órgano de nova creación, independente de todos os poderes do Estado e con capacidade para fiscalizar a actuación de calquer institución de custódia e /ou tutela xudicial (requisitos que a Defensoría del Pueblo non cumpre).

Ainda mais, a forma e fondo do MNPT foi discutida entre membros da Administración, personalidades académicas e representantes da sociedade civil através de un grupo de contacto que leva sen reunir-se desde Decembro de 2007 e en que as propostas da sociedade civil foron sistematicamente ignoradas, cando non manipuladas, pola Administración.

Así, por exemplo, cando desde a nosa *Coordinadora* se solicitou, varias veces, reabrir a negociación para acordar as liñas básicas do futuro MNPT, o Ministerio de Xustiza contestou que o proceso de consultas será reaberto "unha vez elaborado o proxecto de lei", escatimando deste xeito a negociación real e impondo a súa vontade de forma unilateral.

Por outras palabras, a demora e a imposición son os vimes con os que se elabora o MNPT.

Designación de candidaturas para os organismos internacionais

Por outra parte, tanto o PF como a Convención basean o seu traballo en organismos para a prevención e erradicación da tortura cuxos membros son designados polos Estados signatarios.

Proximamente, o Estado español debe renovar 3 membros en varios destes organismos:

1. No Subcomité da ONU debe substituir D. Leopoldo Torres, que demitiu na metade do seu mandato o 18/02/09, despois de ter sido designado contra a opinión desta *Coordinadora*;
2. no Comité da ONU debe propor outro candidato ao finalizar o mandato de D. Fernando Mariño; e finalmente
3. debe designar unha terceira persoa para o Comité Europeu, en substitución de D. Emilio Ginés, cuxo mandato remata o 12/12/09.

Os membros destes Organismos han de ser persoas expertas, con recoñecida competencia na materia, posuidoras de unha manifesta integridade moral, independencia e imparcialidade no desempeño da súa función.

Obviamente, da calidade dos seus membros dependen tanto o prestixio e autoridade do organismo, como a súa eficacia.

Ora ben, a calidade dos integrantes só se pode garantir con un adecuado proceso de selección, presidido polos principios -elementares nunha sociedade democrática- de publicidade, transparencia, igualdade de oportunidades e acreditación dos criterios antes mencionados. Un proceso que exclua o segredo e a ocultación e que non se basee en criterios de selección que respondan a finalidades partidistas, recompensa de favores, prebendas, nepotismo, etc.

No entanto, a experiencia desta *Coordinadora* nas negociacións relativas ao MNPT fai-nos ser pesimistas no que di respecto aos criterios de selección que o goberno aplicará na designación de candidatos.

Con o fin de evitar un novo fracaso da sociedade civil, a *Coordinadora*, xunto con outras organizacións, dirixiu-se aos Departamentos competentes do Goberno central (Vicepresidencia e Ministerio de Asuntos Estranxeiros), para lles lembrar e esixir que os procesos selectivos se realicen en base aos seguintes criterios:

1º. Convocatorias públicas de candidaturas: abertas, en condicións de igualdade e facendo-se fincapé na paridade entre homes e mulleres.

2º. Consultas sobre a idoneidade dos candidatos: non só con organismos e entidades públicas, senón tamén con Asociacións e ONGs que desempeñen un papel activo e contrastado na luta contra a tortura.

3º. Entrevistas de un grupo de expertos con as persoas "preseleccionadas", a fin de avaliar a cualificación destas, así como a súa motivación, dispoñibilidade e aptitudes lingüísticas.

4º. Utilización de un formulario normalizado de currículo vital, destinado a proporcionar a información pertinente sobre os candidatos tanto ás autoridades do estado como ás de organismos internacionais encargadas de fechar o proceso de selección.

A *Coordinadora* preocupada por estes procesos de selección e das garantías que deven acompañá-los, dirixiu-se repetidamente, por escrito, aos organismos pertinentes. Como contestación, só recibiu silencios e respostas evasivas que remeten a unha futura lexislación aínda non elaborada.

Tamén ten coñecemento a *Coordinadora* de conversas "confidenciais" e/ou "informais" mantidas polo goberno con algúns posibles candidatos.

Tal obscurantismo obriga-nos a solicitar formalmente ao Goberno que informe acerca da totalidade do procedemento de selección de candidatos que o Reino de España há de propor para os Comités e Subcomité antes referidos; e que o faga publicamente, precisando previsións, lugar de publicación e comparecencia e prazos, respectando os principios de procedemento e criterios de selección esixidos.

Ante todo o descrito, a *Coordinadora* só pode concluir con unha valoración nitidamente crítica do labor do Goberno no exercicio das súas responsabilidades a respecto destes asuntos.

Denunciamos esta estratexia que combina a dilación e a imposición a partes iguais. A demora nos procesos fai-nos temer que o Goberno está preparando designacións "de urxencia" dos candidatos aos diferentes organismos internacionais e da Defensoría del Pueblo como MNPT, sen o procedemento debido, o que serían actos de unilateralidade a autoritarismo inaceitábeis.

A sociedade civil e, en concreto as Asociacións de DD.HH. e ONGs, temos dereito a propor as formas dos procesos e a participar neles. A falta de seriedade que até agora nos foi dado constatar leva-nos a sospeitar que o Goberno pon en práctica un simulacro de abertura à sociedade civil, ou unha "abertura selectiva". Un modo cínico de facer política, indesezábel e prexudicial para os fins pretendidos.

A ausencia de publicidade e garantías nestes procesos, obrigan-nos a denunciar importantes e transcendentais responsabilidades do Goberno, que poñen en perigo a consecución dos difíceis e esixentes obxectivos do MNPT e dos Comités e Subcomités internacionais, en detrimento da eficaz prevención e erradicación da Tortura, obxectivo último de todos estes procesos.

Todo isto desacredita a política de Dereitos Humanos do Goberno e confirma a práctica da tortura e tratos desumanos no noso Estado, certificando a súa impunidad.

En definitiva, *a corrupción dos procesos conleva a corrupción dos resultados, impedindo a prevención e erradicación da tortura, apesar de que ese debería ser o obxectivo do Goberno, igual que é o noso.*

Madrid, 22 de Xullo de 2009.-

A COORDENADORA PARA A PREVENCIÓN DA TORTURA ESTÁ FORMADA POLOS SEGUINTE
COLECTIVOS:

- *Acció dels Cristians per l'Abolició de la Tortura (ACAT).*
- *Alerta Solidària.*
- *Asociación APOYO.*
- *Asociación EXIL.*
- *Associació Catalana per la Defensa del Drets Humans.*
- *Associação Contra a Exclusão pelo Desenvolvimento.*
- *Asociación Contra la Tortura.*
- *Asociación para la Defensa de los Derechos de la Infancia.*
- *Asociación Libre de Abogados.*
- *Associació Memòria Contra la Tortura.*
- *Asociación Pro Derechos Humanos de Andalucía.*
- *Asociación de Solidaridad y Apoyo a los Presos de Aragón (ASAPA).*
- *Behatokia (Observatorio Vasco de Derechos Humanos - Euskal Herriko Giza Eskubideen).*
- *Centro de Asesoría y Estudios Sociales (CAES).*
- *Centro de Documentación Contra la Tortura.*
- *Comissió de Defensa del Col.legi d'Advocats Barcelona.*
- *Comité Anti-Sida de Lugo.*
- *Concepción Arenal.*
- *Coordinadora Antirrepressiva de Gràcia.*
- *Coordinadora Contra la Marginación de Cornellá.*
- *Coordinadora de Barrios de Madrid.*
- *Coordinadora Estatal de Solidaridad con las Personas Presas.*
- *Escolca (Observatório para a defesa dos direitos e liberdades).*
- *Eskubideak (Euskal Abokatuen Elkarte).*
- *Etixerat (Euskal Errepresaliatu Politikoen Elkarte).*
- *Federacion de Asociacions de Loita contra a Droga.*
- *Federación Enlace.*
- *Fundación Érguete.*
- *Gurasoak.*
- *Grupo de Solidaridad con EuskaHerría en Madrid.*
- *Grupo 17 de mayo, Sociedad Andaluza de Juristas para la defensa de los DD.HH.*
- *Independientes.*
- *Institut Drets Humans de Catalunya.*
- *Justícia i Pau.*
- *Movemento polos Dereitos Civis.*
- *Observatori del Sistema Penal i els Drets Humans de la UB.*
- *PreSOS Galiza.*
- *Rescat.*
- *SalHaketa (Bizkaia).*
- *SalHaketa (Araba).*
- *Sos Racisme Catalunya.*
- *Subcomisión Penitenciaria del Consejo General de la Abogacía.*
- *Torturaren Aurkako Taldea.*
- *Santurtziko Torturaren Kontrako Taldea.*
- *Xustiza e Sociedade.*